

การประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริงของผู้เรียน

การประเมินตามสภาพจริงมีจุดเน้นที่การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ไม่เน้นการประเมินทักษะพื้นฐาน แต่เน้นการประเมินทักษะการคิด และการแก้ปัญหา โดยสะท้อนให้เห็นสภาพงานปัจจุบันของผู้เรียนและสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง และเป็นการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดการเรียนรู้

ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการประเมินเพื่อวินิจฉัย และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน
2. เน้นการประเมินที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริงสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
2. เน้นการประเมินกระบวนการคิดที่ซับซ้อนมากกว่าการประเมินความสามารถในการจดจำความรู้ของผู้เรียน
2. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง และของเพื่อน
3. ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย แทนการใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดอย่างเดียว
4. การประเมินจะสัมพันธ์ไปกับการเรียนการสอน ไม่แยกออกจากกัน ผู้สอนสามารถประเมินผู้เรียนได้ทุกขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรม เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง ประเมินได้ทุกเวลาทุกสถานที่

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อน ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะการทำงาน และการแสดงออกจากการปฏิบัติในสภาพจริง อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เน้นพัฒนาการ

ที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมีการประเมินจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และการประเมินเกิดขึ้นได้ในทุกเวลาและสถานที่

ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

ส. วาสนา ประवालพฤกษ์ เสนอขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ต้องสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้ และสะท้อนการพัฒนา
2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน ต้องพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ เป็นต้น
3. กำหนดผู้ประเมิน โดยพิจารณาผู้ประเมินว่าจะมีใครบ้าง เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อน ผู้สอน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์วิธีการประเมิน เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ
5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรม ระหว่างทำงานกลุ่ม/โครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เวลาว่าง/พักกลางวัน ฯลฯ
6. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน เป็นการนำข้อมูลจากการประเมินมาวิเคราะห์ โดยระบุสิ่งที่วิเคราะห์ เช่น กระบวนการทำงาน เอกสารจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ รวมทั้งระบุวิธีการบันทึกข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนนผลงานว่าผู้เรียนทำอะไร ได้สำเร็จ หรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด หรือมีผลงานเป็นอย่างไร การให้คะแนนอาจให้ในภาพรวมหรือแยกเป็นรายให้สอดคล้องกับงานและจุดประสงค์การเรียนรู้

เทคนิค/วิธีการประเมินตามสภาพจริง

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง มีหลายประเภท แต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ และ ลักษณะการเก็บข้อมูลต่างกัน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบการปฏิบัติงาน การรายงานตนเอง แบบทดสอบที่เน้นการปฏิบัติ และแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

1. การสังเกต

การสังเกตเป็นวิธีที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลพฤติกรรม ด้านการใช้ความคิด การปฏิบัติงาน อารมณ์ ความรู้สึก สามารถ ใช้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือ ภายนอกสถานศึกษา ในการสังเกตผู้สอนอาจกำหนดเครื่องมือ และเกณฑ์เพื่อใช้ในการสังเกตหรือไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับประเด็น ในการประเมินว่ามีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการสังเกต มากน้อยเพียงใด วิธีการสังเกตอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การสังเกต แบบมีโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง

1. การสังเกตแบบมีโครงสร้าง เป็นการสังเกตที่ผู้สอนกำหนด พฤติกรรมที่ต้องการสังเกต ช่วงเวลาที่จะสังเกต และวิธีการสังเกต ไว้อย่างชัดเจน เช่น กำหนดว่าจะสังเกตคนละ 3-5 นาทีเวียนไป

2. การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสังเกตที่ไม่มี การกำหนดรายการสังเกตไว้ล่วงหน้า ผู้สอนจะบันทึกสิ่งที่ สังเกตได้เมื่อพบพฤติกรรมการแสดงออกที่มีความหมาย หรือ สะดุดความสนใจ

ในการสังเกตผู้สอนอาจมีเครื่องมือที่ช่วยในการบันทึกข้อมูลที่ ได้จากการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record) เป็นต้น การสังเกตที่ดีควรมีการสังเกตหลายๆ ครั้ง ในหลายๆ สถานการณ์

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเครื่องมือประกอบการสังเกต 3 ชนิด คือ แบบสำรวจรายการ แบบสังเกตแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า และแบบบันทึกพฤติกรรม

แบบสำรวจรายการ ทักษะการประกอบและทดสอบวงจร

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่นักศึกษาปฏิบัติได้ถูกต้อง

ชื่อ-นามสกุล	การเตรียมอุปกรณ์	การต่อภาคจ่ายไฟ	การประกอบวงจร	การทดสอบวงจร	การบันทึกผล
1.					
2.					
3.					

แบบสังเกตการปฏิบัติงานแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า ทักษะการประกอบและทดสอบวงจร

ชื่อ - นามสกุลผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน				
2. การเตรียมอุปกรณ์				
3. การประกอบวงจร				
4. การทดสอบวงจร				
5. การสรุปผล				
6. การนำเสนอผลการปฏิบัติงาน				

แบบบันทึกพฤติกรรม ทักษะการประกอบและทดสอบวงจร

ชื่อผู้เรียน วันที่ เวลา

ชื่อผู้บันทึก สถานที่

เหตุการณ์ที่เกิด

.....

การแปลความหมายโดยผู้สังเกต

.....